

SURVEILLANCE

AANVULLENDE SEKSUELE GEZONDHEIDSZORG 2017

Resultaten en cijfers van de Centra Seksuele Gezondheid Noord-Holland en Flevoland

CONSULTEN

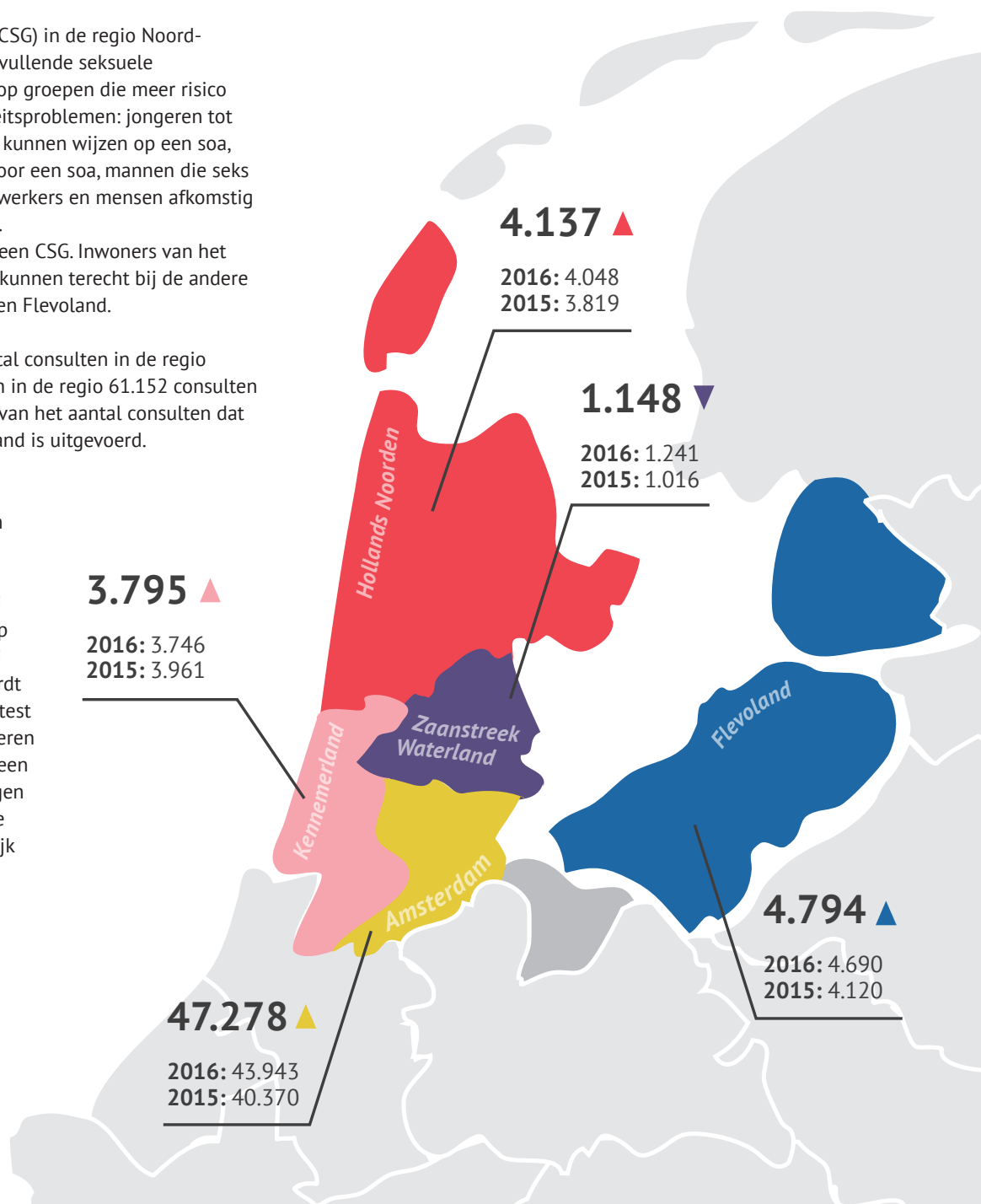
De Centra Seksuele Gezondheid (CSG) in de regio Noord-Holland en Flevoland bieden aanvullende seksuele gezondheidszorg en richten zich op groepen die meer risico lopen op een soa of op seksualiteitsproblemen: jongeren tot 25 jaar, mensen met klachten die kunnen wijzen op een soa, mensen die zijn gewaarschuwd voor een soa, mannen die seks hebben met mannen (MSM), sekswerkers en mensen afkomstig uit hiv/soa endemische gebieden.

GGD Gooi- en Vechtstreek heeft geen CSG. Inwoners van het werkgebied Gooi- en Vechtstreek kunnen terecht bij de andere CSG's in de regio Noord-Holland en Flevoland.

Ten opzichte van 2016 is het aantal consulten in de regio met 6% gestegen. In 2017 werden in de regio 61.152 consulten uitgevoerd. In totaal zijn dit 41% van het aantal consulten dat in 2017 bij alle GGD'en in Nederland is uitgevoerd.

Aan de hand van de anamnese en eventueel lichamelijk onderzoek wordt bepaald welke testen bij een cliënt afgenomen worden. Bij laagrisicogroepen wordt alleen op chlamydia en gonorrhoe getest. Bij hoogrisicogroepen (o.a. MSM) wordt daarnaast ook op hiv en syfilis getest en eventueel op hepatitis B. Jongeren tot 25 jaar kunnen, behalve voor een soatest, ook met seksualiteitsvragen terecht op het spreekuur seksuele gezondheid. Dit aanbod is landelijk bekend onder de naam Sense.

TOTAAL CONSULTEN
61.152

VINDPERCENTAGES

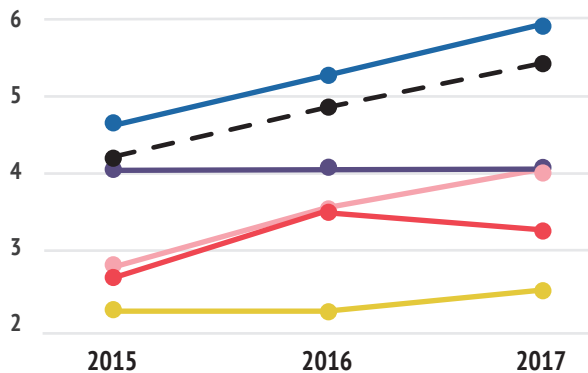
VINDPERCENTAGES SOA EN HIV

— AMSTERDAM — FLEVOLAND — HOLLANDS NOORDEN — KENNEMERLAND — ZAANSTREEK-WATERLAND - - TOTAAL REGIO

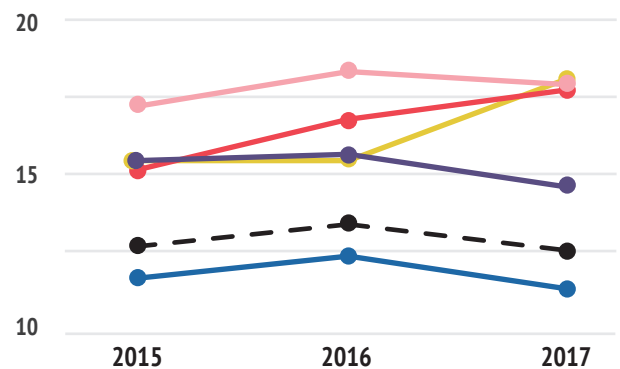
GONORROE

Het totale vindpercentage gonorrhoe is **toegenomen** in 2017. Net als voorgaande jaren werd in 2017 gonorrhoe **meer gevonden bij MSM** (12,4%) dan bij heteroseksuele bezoekers (1,5%).

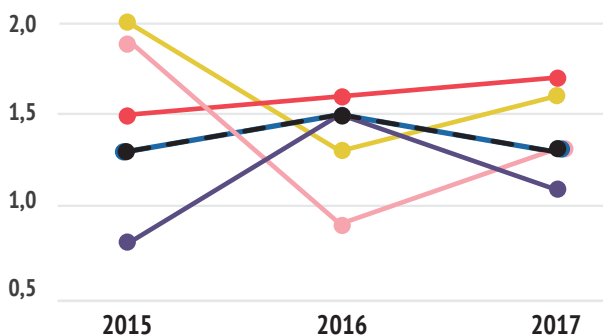
CHLAMYDIA

Chlamydia blijft de meest gevonden soa, echter is het vindpercentage in 2017 **lager** dan in 2015 en 2016. Chlamydia werd **meer gevonden bij hetero-seksuele mannen en vrouwen** (14,5%) dan bij MSM (9,2%).

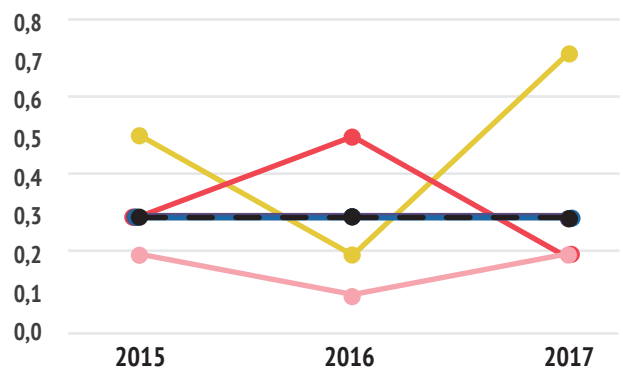
SYFILIS

Het totale vindpercentage infectieuze syfilis is **gedaald** in 2017 in de regio. Bij de GGD'en Zaanstreek-Waterland, Kennemerland en Hollands Noorden is het vindpercentage echter gestegen. Infectieuze syfilis wordt **het meest gevonden bij MSM**. In 2017 werd bij 2,6% van de MSM infectieuze syfilis gediagnosticeerd. In 2015 was dit 3,4%, in 2016 3,2%..

HIV

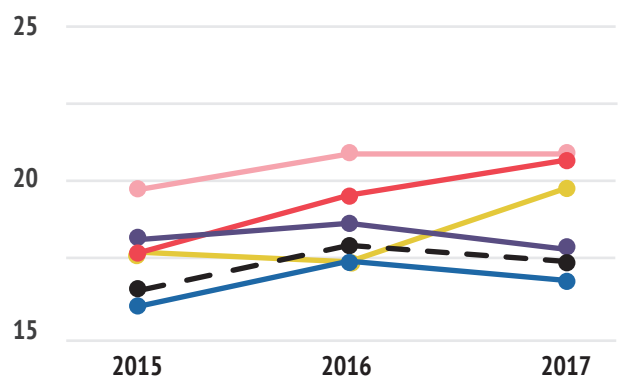
Het aantal nieuw gediagnosticeerde hiv- infecties is in 2017 **lager** dan in de voorgaande twee jaren. In 2017 werden in de regio 110 nieuwe hiv-diagnosen gesteld. In 2015 waren dit er 112, in 2016 zijn er 121 hiv-infecties gevonden. Wel zijn het aantal **hiv-infecties bij heteroseksuele bezoekers in 2017 gestegen** van 9 in zowel 2015 als 2016 naar 16 in 2017.

TOTAAL

Het totaal vindpercentage is het percentage consulten waarbij minimaal één soa gevonden werd. Hierbij gaat het om chlamydia, gonorrhoe, hiv, infectieuze syfilis of infectieuze hepatitis B.

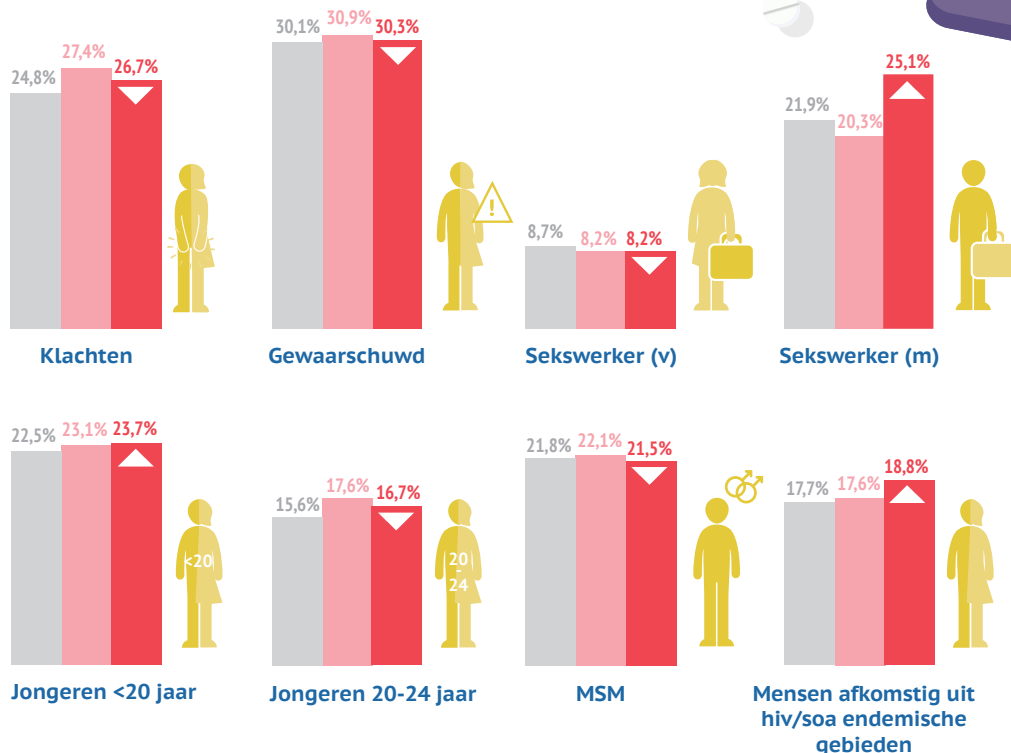
De stijging in het totale vindpercentage tussen 2015 en 2016 heeft zich niet voortgezet in 2017. In 2017 zijn er 47 infectieuze hepatitis B infecties gediagnosticeerd (0,4%).

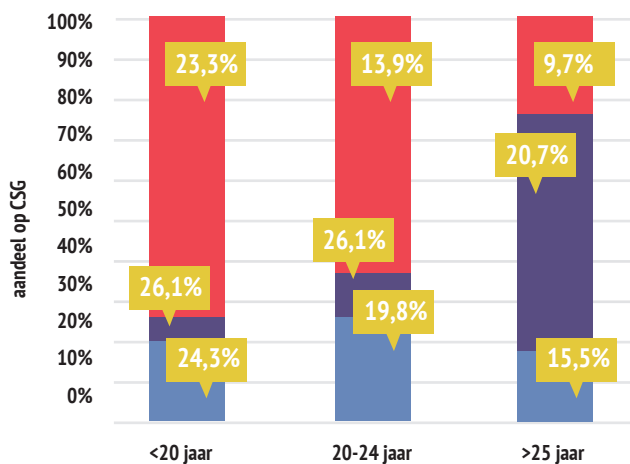
GEWAARSCHUWDE CLIËNTEN BLIJVEN DE BELANGRIJKSTE RISICOGROEP VOOR SOA

De vindpercentages voor de verschillende risicogroepen laten een stabiel beeld zien over de afgelopen drie jaren. Een uitzondering daarin is de mannelijke sekswerker waarbij het vindpercentage gestegen is naar 25%. Dit is een groot verschil met de vrouwelijke sekswerker waar maar in 8% van de consulten een soa gevonden is. De meeste soa worden gevonden bij cliënten die gewaarschuwd zijn voor een soa of cliënten met klachten. Ook is er een groot verschil in vindpercentage tussen jongeren onder de 20 jaar en jongeren tussen de 20 en 24 jaar.

■ vindpercentages 2015
■ vindpercentages 2016
■ vindpercentages 2017

GENDER, SEKSUELE ORIËNTATIE EN LEEFTIJD

Van alle bezoekers in 2017 was 44% vrouw, 34% MSM en 21% heteroman. Bij alle GGD'en vinden er meer consulten plaats bij bezoekers met een heteroseksuele voorkeur. In Amsterdam worden de meeste MSM gezien, 38% van de consulten bij MSM, bij de andere GGD'en ligt dit percentage tussen de 13 en 22 procent.

Van alle bezoekers in de regio was 50% 25 jaar of ouder, 41% was tussen de 20 en 24 jaar en 9% was jonger dan 20 jaar.

■ aantal consulten vrouw
■ aantal consulten msm
■ aantal consulten heteroman
■ vindpercentages

GENDERIDENTITEIT

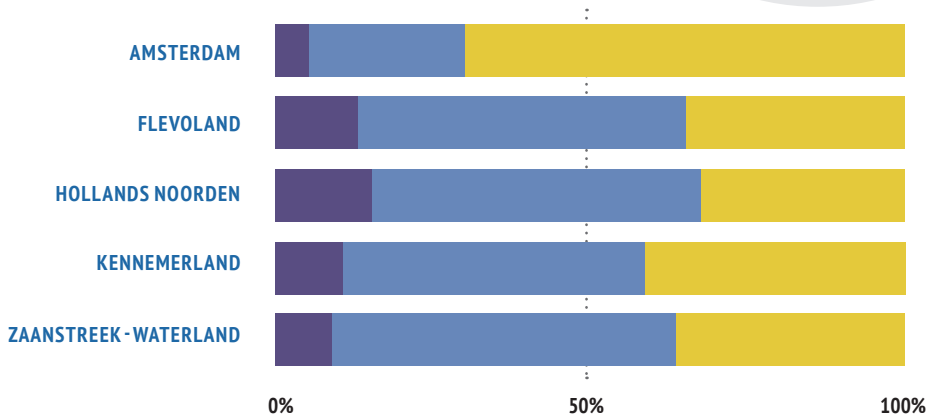
Sinds 2017 wordt aan bezoekers van de centra ook gevraagd naar genderidentiteit. In 2017 hebben er 269 consulten plaats gevonden met transgender personen. Van de 269 consulten met transgender personen is 92% geboren als man en 8% als vrouw. In totaal werd er in 13,6% van deze consulten een soa gevonden.

Voor vragen over genderidentiteit kunnen bezoekers ook terecht op het SENSE spreekuur.

MEESTE SOA BIJ LAAGOPGELEIDE BEZOEKERS

Van alle bezoekers van de CSG in de regio is 62% hoogopgeleid, 31% heeft middelbaar onderwijsniveau afgerond en 7% is laagopgeleid. Er zijn veel verschillen tussen de verschillende GGD'en. De meeste soa worden gevonden onder laagopgeleide bezoekers (21,2%). Bij de middelbaar opgeleide bezoekers was dit 20,2% en bij de bezoekers met een hoger opleidingsniveau werd in 15,6% van de consulten een soa gevonden.

■ laag opleidingsniveau
■ middelbaar opleidingsniveau
■ hoger opleidingsniveau

Onder laag onderwijsniveau vallen geen/basisschool/vmbo, onder middelbaar onderwijsniveau vallen MBO, HAVO en VWO. Onder hoger opleidingsniveau vallen HBO en universiteit.

ZELFAFNAMETESTEN ZONDER CONSULT

Jongeren tot 25 jaar worden in principe alleen getest op chlamydia en gonorroe, tenzij er redenen zijn om ook op andere soa te testen. Sinds 2012 wordt aan jongeren met een laag risicoprofiel de mogelijkheid geboden een zelfafnametest te doen voor het testen op chlamydia en gonorroe waarbij geen consult door een arts of verpleegkundige plaatsvindt. De soatest wordt door de jongere zelf afgenomen met een wattenstaafje bij vrouwen of via urine bij mannen. Alle GGD'en in de regio bieden deze mogelijkheid aan. Het aantal zelfafnametesten zonder consult is dit jaar gestegen met 32% in de regio.

ZELFAFNAMETESTEN ZONDER CONSULT

VINDPERCENTAGES

Gonorroe: 0,2%
Chlamydia: 9,0%

5.191

2015

VINDPERCENTAGES:

Gonorroe: 0,2%
Chlamydia: 11,8%

6.693

2016

VINDPERCENTAGES:

Gonorroe: 0,4%
Chlamydia: 10,6%

8.831

2017

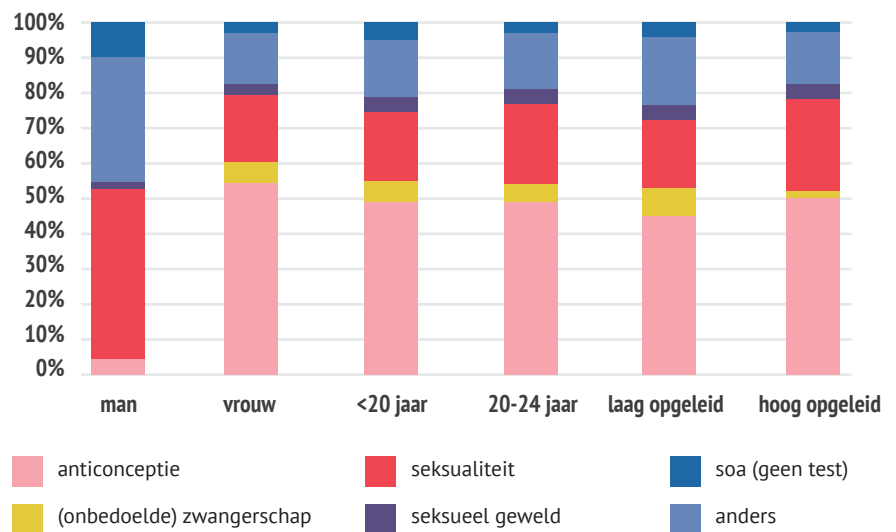

SENSE CONSULTEN

Onder Sense verstaan we alle aanvullende seksualiteitshulpverlening voor jongeren bij de GGD'en. Jongeren tot 25 jaar kunnen gratis en anoniem terecht voor hulp en advies op het gebied van seksualiteit. Er wordt gewerkt volgens het principe van blended care: een breed aanbod aan verschillende vormen van zorg. De basis is de Sense-website met betrouwbare informatie over seksualiteit. Als jongeren hierop geen antwoord op hun vraag vinden, is er de mogelijkheid tot laagdrempelig mailen, bellen of chatten met een hulpverlener. Naar de GGD komen voor een face-to-face gesprek is ook mogelijk. Ook tijdens een soa consult kan de verpleegkundige actief (sense)informatie aanbieden. Tijdens deze consulten wordt informatie en advies gegeven en zo nodig lichamelijk onderzoek gedaan, medicatie voorgeschreven en via de huisarts doorverwezen naar een specialist. Binnen Sense werken verschillende disciplines samen, zoals (sociaal) verpleegkundigen, artsen en seksuologen.

SENSE HULPVRAGEN NAAR GESLACHT EN LEEFTIJD (GEHELE REGIO)

In 2017 zijn in de regio 2356 Sense-consulten uitgevoerd. Het overgrote deel van de Sense-consulten vindt plaats bij meisjes (85%). De hulpvragen tussen meisjes en jongens verschillen; meisjes stellen vooral vragen over anticonceptie (54%). Jongens komen meestal met vragen over seksualiteit (48%). Er is weinig verschil in hulpvraag tussen de verschillende leeftijden.

COLOFON

De surveillance ASG 2017 is een uitgave van de centra seksuele gezondheid van de regio Noord-Holland en Flevoland. Overname van de inhoud of gedeelten daarvan is – met bronvermelding – toegestaan.

Redactie

Michelle Kroone (GGD Amsterdam)
Elisabeth Boerwinkel (GGD Amsterdam)

Redactieadres

GGD Amsterdam, cluster infectieziekten
Postbus 2200, 1000 CE Amsterdam
020-555 5063

Ontwerp

Dagmar van Schaik

Met medewerking van

Charlie van der Weijden (GGD Flevoland)
Anne de Vries (GGD Kennemerland)
George Neve (GGD Zaanstreek-Waterland)
Daan Kuypers (GGD Gooi en Vechtstreek)
Joyce Elshoff (GGD Hollands Noorden)
Clarissa Vergunst (GGD Amsterdam)
Carien Manuels (GGD Amsterdam)
Arjan Hogewoning (GGD Amsterdam)
Martijn van Rooijen (GGD Amsterdam).

Zaanstreek-Waterland

Flevoland

GGD
Gooi en Vechtstreek

GGD
Hollands Noorden

GGD
Kennemerland

GGD
Amsterdam